Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 377602

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Gemeente Emmen

Aan raadsleden Knol (PVV Emmen) en
De Jong (Hart voor Emmen)

team
Beleid Leefomgeving

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door
291260-2026:091724	291260-2026	Geen	J. Dozeman
datum	**telefoon**	**fax**	**e-mail**
21 oktober 2026	14 0591		gemeente@emmen.nl

onderwerp
Beantwoording schriftelijke vragen (art. 7.1 RvO) inzake Gemeentelijke steun aan agrarische ondernemers

Geachte heren Knol en De Jong,

U heeft, met toepassing van artikel 7.1 Reglement van Orde van de raad, op 18 september 2026 vragen gesteld inzake gemeentelijke steun aan agrarische ondernemers en het buitengebied.

In deze brief geven wij antwoord op uw vragen, ondergebracht in de door u gehanteerde indeling op thema's.

Feiten, verantwoordelijkheid en de steunverklaring

1. Hoeveel actieve agrarische ondernemingen en agrarische bedrijfslocaties telt de gemeente Emmen momenteel? Kan het college deze aantallen, voor zover beschikbaar en zonder herleidbare bedrijfsgegevens, uitsplitsen naar sector en gebied of dorp en daarbij de gebruikte bron en peildatum vermelden?

   De aantallen actieve agrarische bedrijven in de gemeente Emmen zijn beschikbaar via de CBS-landbouwtelling (StatLine, dataset Landbouw; gewassen, dieren en grondgebruik naar gemeente). Deze gegevens worden alleen op gemeentelijk niveau gepubliceerd; een uitsplitsing naar sector per dorp of deelgebied binnen Emmen is niet beschikbaar.

2. Welke portefeuillehouder, ambtelijke teams en uitvoeringsorganisaties zijn binnen de gemeente verantwoordelijk voor landbouw, het buitengebied en agrarische vergunningzaken? Hoeveel ambtelijke capaciteit is hiervoor structureel beschikbaar?

   De portefeuillehouder voor landbouw en het landelijk gebied is wethouder P.M. Schrik. Binnen de gemeentelijke organisatie zijn hoofdzakelijk de teams Economie (ECO), Beleid Leefomgeving (BLE), Ruimtelijke Ontwikkeling (ROW) en Vergunningen Leefomgeving (VLO) op dit terrein actief. Deze teams werken, afhankelijk van het onderwerp, integraal samen aan beleidsontwikkeling, ruimtelijke initiatieven, vergunningverlening (RO en Bouw) en de begeleiding van ontwikkelingen in het landelijk gebied. De Omgevingsdienst Drenthe (ODD) is daarbij gemandateerd voor een deel van de vergunningverlening (Milieu).

Binnen team ECO beschikt de gemeente over een vast aanspreekpunt voor agrarische ondernemers in de vorm van de accountmanager land- en tuinbouw. Voor de andere teams geldt dat er geen formatie specifiek aan landbouw, het buitengebied en agrarische vergunningzaken is gekoppeld. De totale ambtelijke capaciteit kan daardoor niet worden weergegeven.

3. In welke geldende gemeentelijke beleidsstukken, programma's en begrotingsposten voor 2024 tot en met 2027 wordt de agrarische sector afzonderlijk genoemd? Welke bedragen zijn in 2024 en 2025 besteed en welke bedragen zijn voor 2026 en 2027 beschikbaar of voorzien?

   De planologische regels ten aanzien van de ontwikkeling van de agrarische sector zijn opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied gemeente Emmen. Beleidsmatig is de agrarische sector opgenomen binnen de Structuurvisie gemeente Emmen 2020 en in de in de (ontwerp) Omgevingsvisie Emmen 2040 "Sterke stad, Vitale dorpen, Veelzijdig Buitengebied". De agrarische sector wordt in de begroting niet afzonderlijk genoemd.

   Binnen de begroting is een jaarlijks budget van ca. 25.000 euro beschikbaar voor "Ontwikkelingsplannen land- en tuinbouw". Met dit budget worden incidentele bijdragen gedaan aan projecten, gebiedsprocessen en samenwerkingen binnen zowel de land- als tuinbouwsector.

   De van 2016 tot 2025 in de begroting opgenomen "Stimuleringsregeling Land- en Tuinbouw" richtte zich op subsidieverlening voor verzoeken vanuit de glastuinbouwsector voor innovatie, verduurzaming en de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de glastuinbouwgebieden. De laatste jaren was hier jaarlijks 100.000 euro voor beschikbaar.

   Voor het overige zijn er geen begrotingsposten specifiek aan de agrarische sector gekoppeld.

4. Is het college bereid de door de Drentse Stikstofmars aangeboden steunverklaring te ondertekenen en deze te verbinden aan concrete gemeentelijke maatregelen, verantwoordelijken en uitvoeringsdata? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

   Wij hebben voorafgaand aan- en tijdens de Drentse Stikstofmars aangegeven dat het college de steunverklaring niet zal ondertekenen. De verklaring bevat standpunten en oproepen over het stikstofbeleid die primair gericht zijn aan het Rijk en de provincie. Wij vinden het niet passend om deze verklaring als college te onderschrijven, omdat wij als gemeente niet over het stikstofbeleid gaan. Dit standpunt is bepaald in overleg met de andere Drentse gemeenten.

   Wij nemen de zorgen van agrarische ondernemers wel zeer serieus. Daarom hebben wij de minister inmiddels gevraagd snel duidelijkheid en perspectief te bieden en daarbij nadrukkelijk rekening te houden met de bijzondere positie van Emmen, waaronder het Natura 2000-gebied Bargerveen en de ligging aan de Duitse grens. Ook hebben wij de minister gevraagd agrarische ondernemers actief bij het beleid te betrekken. De gemeenteraad heeft op 9 september 2026 een afschrift van onze brief aan de minister ontvangen.

Uitvoering aangenomen motie "We staan naast onze boeren!"

5. Op welke datum en via welke brieven of e-mails heeft het college de uitspraken uit de op 30 juni 2022 aangenomen motie 'We staan naast onze boeren!' binnen de opgedragen termijn van twee weken actief overgebracht aan Gedeputeerde Staten van Drenthe, de toenmalige ministeries van Natuur en Stikstof en van Landbouw en de Tweede Kamer? Voeg de verzonden stukken, verzendgegevens en ontvangerslijst bij de beantwoording.

   De betreffende motie is door ons op 12 juli 2022 gedeeld met Gedeputeerde Staten van Drenthe, het Ministerie van LNV en de leden van de Tweede Kamer. De raad is hierover geïnformeerd in de commissie Bestuur, Middelen en Economie van 15 september 2022. De betreffende stukken zijn raadpleegbaar via de website met raadsinformatie.

6. Welke schriftelijke of mondelinge reacties zijn op deze boodschap ontvangen van de provincie, de ministeries en de Tweede Kamer? Welke toezeggingen, beleidswijzigingen of andere concrete resultaten zijn daaruit voortgekomen en welke vervolgacties heeft het college ondernomen?

   De binnengekomen reactie van het ministerie van LNV (d.d. 23-08-22) is met uw raad gedeeld in de Commissie Wonen en Ruimte van 10 oktober 2022. De betreffende stukken zijn raadpleegbaar via de website met raadsinformatie. In de brief wordt aangegeven dat het rijk kiest voor een

gebiedsgerichte aanpak. Deze opdracht is neergelegd bij de provincies, wat in Drenthe de aanzet is geweest voor het opstellen van het programma Toekomstgericht Landelijk Gebied (TLGD). Bij het opstellen van het TLGD zijn de Drentse gemeenten betrokken.

7. Kan het college per afzonderlijke uitspraak uit de motie aangeven hoe die sinds 30 juni 2022 is betrokken bij gemeentelijk beleid en bestuurlijke belangenbehartiging: het voorkomen van stoppen of verplaatsen zonder overleg, voorrang voor innovatie, het aangepast meewegen van gebieden die van landbouw naar natuur zijn getransformeerd bij de beoordeling van kritische depositiewaarden, plaatselijke metingen vóór maatregelen, onderzoek naar de staat van natuur inclusief beheer en bodemtoestand en aansluiting bij Europese standaarden voor depositie en meetmethoden?

   De inhoud van de motie is door de gemeente onder de aandacht gebracht van zowel het college van Gedeputeerde Staten als het Rijk en is betrokken bij de gemeentelijke inbreng in het proces van het provinciale TLGD. Daarbij wordt opgemerkt dat natuur- en stikstofbeleid primair tot de bevoegdheid van de provincie behoren. De provincie dient uitvoering te geven aan geldende wet- en regelgeving en rekening te houden met relevante jurisprudentie, waaronder uitspraken van de Raad van State ten aanzien van stikstofdepositie. Binnen het vastgestelde TLGD vormen het voorkomen van gedwongen bedrijfsbeëindigingen of verplaatsingen, evenals het stimuleren van innovatie, belangrijke uitgangspunten.

8. Welke bestuurlijke overleggen, brieven, zienswijzen, lobbyactiviteiten of gezamenlijke acties heeft het college sinds juli 2022 ondernomen om deze standpunten bij provincie en Rijk te blijven verdedigen? Vermeld per actie datum, gesprekspartner, inzet, uitkomst en eventueel vervolg.

   Zoals bij vraag 7 vermeld, hebben wij de motie onder de aandacht gebracht van zowel het college van Gedeputeerde Staten als het Rijk. Daarnaast hebben sinds 2023, in het kader van het proces TLGD, diverse bestuurlijke en ambtelijke overleggen plaatsgevonden. Wij hebben een zienswijze ingediend op het Ontwerp TLGD. Deze zienswijze is met uw raad gedeeld tijdens de commissievergadering van 14 april 2026. De betreffende stukken zijn raadpleegbaar via de website met raadsinformatie. Inmiddels heeft de provincie het TLGD en de bijbehorende Nota van Antwoord op de ingediende zienswijzen vastgesteld. Deze stukken zijn raadpleegbaar op de website van de provincie Drenthe.

   Ook in de zienswijze op de Ontwerp-Omgevingsvisie Drenthe is door ons aandacht gevraagd voor de belangen van de land- en tuinbouw. Deze zienswijze is met uw raad gedeeld tijdens de commissievergadering van 8 september 2026. De betreffende stukken zijn raadpleegbaar via de website met raadsinformatie. De Nota van Antwoord op de ingediende zienswijzen is door Gedeputeerde Staten opgesteld en wacht op vaststelling door Provinciale Staten, gelijktijdig met de vaststelling van de provinciale Omgevingsvisie. De provincie heeft onlangs aangegeven vaststelling van de Omgevingsvisie uit te stellen tot na de provinciale verkiezingen van maart 2027. De ontwerp Omgevingsvisie en de Nota van Antwoord zijn raadpleegbaar op de website van de provincie Drenthe.

9. Welke plaatselijke metingen van stikstofdepositie en welke onderzoeken naar de feitelijke staat, het beheer en de bodemtoestand van het Bargerveen en andere relevante natuurgebieden zijn sinds 2022 door de gemeente uitgevoerd, mede gefinancierd, gefaciliteerd of van andere overheden ontvangen? Vermeld methode, meetlocaties, resultaten, beperkingen en openbaarheid. Als dit niet is gebeurd, waarom niet?

   Geen. De benoemde activiteiten zijn verantwoordelijkheden van het rijk en provincie. Het RIVM voert stikstofmetingen uit in opdracht van de Rijksoverheid om de uitstoot, concentratie en neerslag (depositie) van stikstof in Nederland in kaart te brengen. Provincies zijn verantwoordelijk voor het opstellen en evalueren van Natura 2000-beheerplannen. Dit doen zij in samenwerking met lokale grondeigenaren en gebruikers

10. Welke gemeentelijke besluiten, vergunningtrajecten of gebiedsprocessen hebben sinds 30 juni 2022 kunnen leiden tot gedwongen of onder druk tot stand gekomen bedrijfsbeëindiging, verplaatsing of beperking van agrarische bedrijven? Hoe is de aangenomen motie daarbij aantoonbaar meegewogen en hoe is vooraf overleg met de betrokken ondernemers geborgd? *Er is geen sprake van gemeentelijke besluiten tot gedwongen bedrijfsbeëindiging of*

bedrijfsverplaatsing. Een aantal bedrijven hebben zich vrijwillig aangemeld voor rijksregelingen voor bedrijfsbeëindiging (Maatregel Gebiedsgerichte Beëindiging MGB en Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties LBV). Dit betreffen vrijwillige, zelfstandige keuzes van bedrijven, waarop de gemeente geen invloed heeft.

11. Welke agrarische innovatieprojecten heeft de gemeente sinds 30 juni 2022 ondersteund, gefaciliteerd of bij andere overheden bepleit? Vermeld per project doel, gemeentelijke bijdrage, aantal deelnemende bedrijven, resultaten en de belangrijkste juridische, financiële of nettechnische belemmeringen.

Innovatieve ontwikkelingen betreffen vaak individuele milieuactiviteiten, die op aanvraag van bedrijven in het kader van de vergunningverlening worden behandeld. Resultaten hiervan worden niet door de gemeente bijgehouden.

De gemeente neemt deel aan de Agenda voor de Veenkoloniën (AVK), een samenwerking van gemeenten, provincies en waterschappen die zich inzet voor een toekomstbestendige en duurzame ontwikkeling van de Veenkoloniën. Samen met Innovatie Veenkoloniën (IVK), een netwerk van agrarische ondernemers, kennisinstellingen en ketenpartners, wordt binnen het Gebiedsprogramma Veenkoloniën gewerkt aan innovatie, een sterke landbouwsector en een aantrekkelijke leefomgeving.

Eind 2025 heeft het college ingestemd met verlenging van de deelname aan de AVK tot en met 2030. De gemeentelijke bijdrage bedraagt € 5.000 per jaar, vermeerderd met een jaarlijkse inflatiecorrectie. Deze bijdrage is gericht op het ondersteunen van de regionale samenwerking en de uitvoering van het gebiedsprogramma. De gemeente voert daarbij niet zelf de afzonderlijke innovatieprojecten uit. Informatie over de voortgang, resultaten en financiën van specifieke projecten is beschikbaar bij de betreffende uitvoerende organisaties en samenwerkingspartners.

Beleidsmatig faciliteert de gemeente agrarische innovatie en verduurzaming. Zo is er in 2023 een gemeentelijk beleid voor de realisatie van Erfmolens bij land- en glastuinbouwbedrijven door ons vastgesteld.

12. Is het college bereid de uitvoering van deze aangenomen motie binnen vier weken volledig aan de raad te verantwoorden en de daarin uitgesproken standpunten opnieuw actief onder de aandacht te brengen van het huidige provinciebestuur, de verantwoordelijke bewindspersonen en de Tweede Kamer, met het verzoek om een inhoudelijke reactie? Zo nee, waarom niet?

De betreffende motie is door ons in 2022 gedeeld met de provincie, het ministerie en de Tweede kamer. Onze indruk is dat het opnieuw toezenden van deze (4 jaar oude) motie geen meerwaarde heeft. Recent hebben wij een brief naar de minister gestuurd, waarin wij aandacht vragen voor de situatie, de zorgen en het toekomstperspectief van onze agrarische sector. Uw raad heeft 8 september 2026 een afschrift van deze brief ontvangen.

Voorbereiding motie "Geen Emmense vergunningenjacht"

13. Heeft de gemeente sinds 1 januari 2022 van de provincie Drenthe, het Rijk, een omgevingsdienst, een waterschap of een andere overheidsorganisatie verzoeken, opdrachten of aanwijzingen ontvangen om gegevens, inventarisaties of analyses aan te leveren over agrarische bedrijven, vergunningen, emissies of niet-benutte vergunningsruimte? Zo ja, vermeld per verzoek de datum, afzender, doelstelling, wettelijke grondslag, gevraagde gegevens en wijze van opvolging.

In 2024 zijn in het kader van de vrijwillige Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (LBV) gegevens over de vergunningen van vijf agrarische bedrijven verstrekt aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) ten behoeve van de uitvoering van de LBV regeling. Over de uitvoering van de stikstofregelingen, waaronder de LBV, is de raad schriftelijk geïnformeerd. De betreffende brief is geagendeerd in de Commissie Wonen en Ruimte van 13 mei 2024.

Andere verzoeken, opdrachten of aanwijzingen met betrekking tot het aanleveren van gegevens, inventarisaties of analyses over agrarische bedrijven, vergunningen, emissies of niet-benutte vergunningsruimte zijn niet aangetroffen.

14. Beheert of gebruikt de gemeente lijsten, selecties, kaarten, dashboards, bestanden of analyses van agrarische bedrijven die mogelijk in aanmerking komen voor wijziging, beperking, handhaving,

verplaatsing, beëindiging of intrekking van een vergunning? Zo ja, wat is het doel, de wettelijke grondslag, de bewaartermijn en wie heeft toegang?

Nee.

15. Heeft de gemeente sinds 1 januari 2022 gegevens over agrarische bedrijven of vergunningen gedeeld met andere overheden of uitvoeringsorganisaties? Zo ja, met welke organisaties, wanneer, voor welk doel, op welke wettelijke grondslag en om welke categorieën gegevens ging het? Graag uitsluitend geaggregeerd en niet herleidbaar antwoorden.

Zie het antwoord op vraag 13.

16. Hoeveel agrarische vergunningaanvragen zijn sinds 1 januari 2022, voor zover de gemeente bevoegd gezag of betrokken adviseur was, verleend, geweigerd of door de aanvrager ingetrokken? Hoeveel bestaande vergunningen zijn geheel of gedeeltelijk gewijzigd, geschorst of ingetrokken en om welke hoofdredenen?

De term "agrarische vergunningaanvragen" is onvoldoende concreet om deze vraag te kunnen beantwoorden. Dit kunnen zowel Omgevingsvergunningen bouw-, RO als milieu betreffen, met daarbinnen een grote diversiteit in aard- en omvang van activiteiten.

17. Neemt de gemeente momenteel deel aan onderzoeken, pilots, gebiedsprocessen of beleidsvoorbereiding die kunnen leiden tot onvrijwillige vermindering van agrarische activiteiten, verplaatsing, bedrijfsbeëindiging of beperking of intrekking van vergunningen? Zo ja, beschrijf per traject doel, deelnemers, status, planning en mogelijke gevolgen.

De gemeente neemt al jaren deel aan het provinciale programma Bargerveen-Schoonebeek, waarbinnen wordt gewerkt aan de toekomst van het hoogveengebied Bargerveen. De agrarisch sector is hierbinnen een volwaardige partij. Eventuele grondverwerving vindt altijd in overleg plaats met de eigenaren en de agrarische sector in het gebied.

In het kader van het TLGD heeft de provincie toekomstige gebiedsprocessen aangekondigd voor de Noordbargeres en het lopende programma Bargerveen-Schoonebeek. De gemeente en LTO zullen hier aan meedoen. Afgaand op de doelstellingen van het vastgestelde TLGD zal eventuele betrokkenheid van agrarische bedrijven op vrijwillige basis plaatsvinden.

18. Is het college bereid toe te zeggen dat het geen eigen gemeentelijk beleid of gemeentelijke inventarisaties initieert die zijn gericht op gedwongen bedrijfsbeëindiging, gedwongen verplaatsing of het intrekken of beperken van rechtsgeldige agrarische vergunningen, behoudens een uitdrukkelijke wettelijke verplichting of rechterlijke uitspraak? Zo nee, waarom niet?

Tot op heden hanteert de gemeente Emmen een grondbeleid waarbij grondverwerving op vrijwillige basis plaatsvindt en onteigening bij voorkeur niet wordt toegepast. Gelet op de gemeentelijke ambities ten aanzien van woningbouw is de verwachting dat gemeentelijke grondverwerving in de toekomst vaker noodzakelijk zal zijn. Deelname op vrijwillige basis van grondeigenaren is hierin het vertrekpunt.

19. Is het college bereid de raad vooraf te informeren wanneer medewerking wordt gevraagd aan een bovenlokaal traject dat zulke gevolgen voor Emmense boeren kan hebben, en daarbij steeds de wettelijke grondslag, de verwachte gevolgen, mogelijke alternatieven en het standpunt van het college te vermelden? Hoe beschermt het college in dergelijke situaties de rechtszekerheid en investeringen van ondernemers?

Wij onderschrijven het belang van een tijdige en zorgvuldige informatievoorziening aan de raad bij bovenlokale trajecten die mogelijk substantiële gevolgen kunnen hebben voor inwoners en ondernemers, waaronder agrarische ondernemers. Indien noodzakelijk zullen wij de raad hierover tijdig informeren. Wij merken daarbij op dat in de beginfase van bovenlokale processen niet altijd alle gevolgen of alternatieven volledig bekend zijn. De raad zal daarom soms gedurende het proces worden geïnformeerd.

Ten aanzien van de rechtszekerheid en investeringen van ondernemers zetten wij ons in voor een betrouwbare overheid die duidelijkheid biedt over beleid, regelgeving en procedures. Daarbij brengen wij de belangen van (agrarische) ondernemers nadrukkelijk in bij overleg met provincie, Rijk en andere betrokken partijen.

Voorbereiding motie "Eén boer, één loket, één antwoord"

20. Heeft de gemeente op dit moment een vast en herkenbaar aanspreekpunt of een casemanager voor agrarische ondernemers? Zo ja, welke functie betreft dit, hoeveel capaciteit is beschikbaar en waar is dit aanspreekpunt openbaar vindbaar?

De gemeente beschikt over een vast aanspreekpunt voor agrarische ondernemers in de vorm van de accountmanager land- en tuinbouw vanuit het team ECO. Deze accountmanager fungeert als eerste ingang voor ondernemers met vragen over onder meer bedrijfsontwikkeling, gemeentelijke procedures, toekomstplannen en andere vraagstukken die het agrarisch ondernemerschap raken. Voor het accountmanagement land- en tuinbouw is capaciteit beschikbaar binnen de reguliere formatie van het team ECO. Contactgegevens over de accountmanagers zijn te vinden op de website van de gemeente Emmen.

21. Hoeveel vragen, conceptverzoeken en vergunningcasussen van agrarische ondernemers zijn in 2024, 2025 en 2026 door de gemeente behandeld? Wat waren de gemiddelde eerste reactietijd en totale doorlooptijd en hoeveel klachten of escalaties zijn hierover ontvangen?

Bij de registratie van aanvragen wordt geen onderscheid gemaakt in agrarische activiteiten. Daarbij worden de gevraagde gegevens over aantallen, reactietijd, doorlooptijd, in zijn algemeenheid niet geregistreerd.

De gehanteerde begrippen "vragen, conceptverzoeken en vergunningcasussen" zijn onvoldoende afgebakend om een betrouwbare beantwoording mogelijk te maken. Hieronder kunnen uiteenlopende zaken vallen, variërend van eenvoudige informatieverzoeken tot complexe vergunningprocedures op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening of milieu. De aard, omvang en doorlooptijd van dergelijke verzoeken verschillen sterk, waardoor geen eenduidige cijfers kunnen worden verstrekt over aantallen, reactietijden, doorlooptijden, klachten of escalaties.

22. Hoe organiseert de gemeente bij agrarische initiatieven het integrale vooroverleg met onder meer de RUD, de provincie en het waterschap? Ontvangt de ondernemer één vaste contactpersoon, één schriftelijk overzicht van alle vereisten en één realistische procesplanning? Zo nee, waarom niet?

Bij vergunningaanvragen en initiatieven wordt vanuit Team Vergunningen Leefomgeving (VLO) een zaakverantwoordelijke aangewezen. Deze begeleidt het proces en fungeert als vast gemeentelijk contactpersoon voor de initiatiefnemer. De zaakverantwoordelijke verzorgt waar nodig de afstemming met betrokken ketenpartners, zoals de omgevingsdienst, de provincie en het waterschap.

Bij de behandeling van aanvragen worden ondernemers geïnformeerd over de procedure, planning en voortgang. Indien zich knelpunten of vertragingen voordoen, vindt hierover afstemming plaats.

23. Is het college bereid uiterlijk 1 december 2026 een agrarisch aanspreekpunt met mandaat en duidelijke servicenormen aan te wijzen, waaronder één dossierhouder, snelle ontvangstbevestiging, een procesplanning, periodieke voortgangsinformatie en een escalatieroute bij vertraging? Zo nee, waarom niet?

Wij vinden een goede begeleiding van agrarische ondernemers belangrijk. Binnen de gemeentelijke organisatie is hiervoor reeds voorzien in een vast aanspreekpunt (zie het antwoord op vraag 20). Daarnaast wordt bij concrete vergunningaanvragen en initiatieven vanuit Team VLO een zaakverantwoordelijke aangewezen (zie antwoord op vraag 22).

Aanvullend op bovengenoemde aanspreekpunten zien wij op dit moment geen noodzaak om een aanvullend agrarisch aanspreekpunt. De bestaande werkwijze voldoet naar ons inzien.

Voorbereiding motie "Geen Emmense kop op Haagse regels"

24. Kan het college een volledig overzicht geven van gemeentelijke regels, beleidsregels, toetsingskaders en standaardvoorwaarden voor agrarische bedrijven die verder gaan dan rechtstreeks uit landelijke of provinciale regelgeving voortvloeit? Vermeld per onderdeel de juridische grondslag.

Wij beschikken niet over gemeentelijke regels, beleidsregels, toetsingskaders of standaardvoorwaarden voor agrarische bedrijven die verder gaan dan landelijke of provinciale wet- en regelgeving. Daarbij is het van belang onderscheid te maken tussen de verschillende rollen en bevoegdheden van overheden. Veel inhoudelijke kaders voor agrarische bedrijven, zoals op het gebied van natuur, stikstof, milieu en water, vinden hun oorsprong in Europese, landelijke of provinciale regelgeving.

Het uitgangspunt van de gemeente is dat agrarische initiatieven worden beoordeeld binnen de kaders van de geldende wet- en regelgeving en het gemeentelijke Omgevingsplan.

25. Kan het college per aanvullende gemeentelijke eis aangeven welk doel zij dient, waarom zij noodzakelijk en proportioneel is, welke administratieve lasten zij veroorzaakt, hoeveel klachten erover zijn ontvangen en of vereenvoudiging of afschaffing mogelijk is?

Zie het antwoord op vraag 24.

26. Welke leges gelden in 2026 voor agrarische conceptverzoeken, omgevingsvergunningen en buitenplanse omgevingsplanactiviteiten? Hoeveel agrarische aanvragen zijn sinds 2022 belast, hoeveel leges is daarbij geheven en hoe verhouden opbrengsten en gemeentelijke behandelkosten zich tot elkaar?

De geldende legestarieven voor conceptverzoeken, omgevingsvergunningen en buitenplanse omgevingsplanactiviteiten zijn opgenomen in de jaarlijks door de raad vastgestelde Legesverordening en de daarbij behorende tarieventabel. De legesverordening maakt geen onderscheid tussen agrarische- en andere verzoeken/aanvragen. De gevraagde gegevens zijn daarom niet beschikbaar.

27. Welke onderzoeken, rapporten en aanvullende gegevens vraagt de gemeente doorgaans van agrarische initiatiefnemers? Welke kosten en vertraging leveren deze naar schatting op en in hoeverre kunnen bestaande onderzoeken worden hergebruikt of kunnen verzoeken om informatie in één keer compleet worden gedaan?

De onderzoeken, rapportages en overige gegevens die van een agrarische initiatiefnemer worden gevraagd, zijn afhankelijk van de aard, omvang en locatie van het initiatief. Er is daarom geen vaste lijst van aan te leveren documenten. Afhankelijk van de situatie kan onder meer sprake zijn van wettelijk verplichte onderzoeken op het gebied van milieu, verkeer, water, natuur, geluid, geur, archeologie of landschappelijke inpassing.

De gemeente houdt geen gegevens bij over de kosten en de tijd die het opstellen van dergelijke onderzoeken met zich meebrengen. Dit is bovendien sterk afhankelijk van de complexiteit van het initiatief en de specifieke omstandigheden. Uitgangspunt is dat beschikbare en actuele onderzoeken zoveel mogelijk worden hergebruikt, voor zover deze aansluiten bij de voorgenomen ontwikkeling en nog voldoende actueel zijn.

In het kader van vooroverleg en vergunningprocedures informeert de gemeente initiatiefnemers zo volledig mogelijk over de benodigde gegevens, zodat aanvragen in één keer compleet kunnen worden ingediend.

28. Wat waren sinds 2022 de gemiddelde en mediane behandeltijd van agrarische conceptverzoeken en vergunningaanvragen? Hoe vaak zijn wettelijke of toegezegde termijnen overschreden, dwangsommen wegens niet tijdig beslissen verschuldigd geworden of bezwaren en klachten geheel of gedeeltelijk gegrond verklaard?

Agrarische activiteiten worden binnen de gemeentelijke registraties niet als afzonderlijke categorie geregistreerd. Hierdoor kan de behandeltijd van agrarische conceptverzoeken en vergunningaanvragen niet uit de beschikbare gegevens worden herleid. Om dezelfde reden zijn ook geen afzonderlijke gegevens beschikbaar over termijnoverschrijdingen, dwangsommen wegens niet tijdig beslissen en geheel of gedeeltelijk gegrond verklaarde bezwaren en klachten bij agrarische verzoeken.

29. Hoeveel controles, waarschuwingen, hersteltermijnen, lasten onder dwangsom en andere handhavingsmaatregelen zijn sinds 2022 aan agrarische bedrijven opgelegd? Hoe borgt het college

proportionaliteit en krijgt een ondernemer, waar de wet dat toestaat en geen acuut gevaar bestaat, eerst een redelijke mogelijkheid tot herstel?

Het college van B&W is bevoegd gezag voor de handhaving. De milieuzaken worden door ODD uitgevoerd. De gemeente pakt het overige op (o.a. strijdigheid bestemmingsplan, illegale bouwwerken ect).

Agrarische activiteiten worden binnen de gemeentelijke registratie niet als een afzonderlijke categorie geregistreerd. Hierdoor kunnen de gevraagde gegevens niet uit het beschikbare systeem worden herleid. De ervaring bij het team Toezicht en Handhaving (TNH) is dat het sporadisch voorkomt dat de gemeente handhavend optreedt tegen een agrarisch bedrijf.

De ODD heeft:

- *In 2022 11 vooraankondigingen voor een last onder dwangsom verstuurd en 1 last onder dwangsom daadwerkelijk opgelegd*
- *In 2023 18 vooraankondigingen voor een last onder dwangsom verstuurd en 2 lasten onder dwangsom daadwerkelijk opgelegd*
- *In 2024 9 vooraankondigingen voor een last onder dwangsom verstuurd en 5 lasten onder dwangsom daadwerkelijk opgelegd*
- *In 2025 9 vooraankondigingen voor een last onder dwangsom verstuurd en 2 lasten onder dwangsom daadwerkelijk opgelegd*

De meest voorkomende overtredingen betroffen het niet voldoen van het huisvestingssysteem van stallen en/of het niet beschikken over een toereikende vergunning of melding.

In zijn algemeenheid spelen bij ieder handhavingszaak verschillende wettelijke regels en uitgangspunten een rol, waaronder het evenredigheidsbeginsel. Bij het nemen van besluiten worden betrokken belangen afgewogen en wordt beoordeeld of het optreden in verhouding staat tot de aard en ernst van de overtreding.

Als geen sprake is van een situatie waarin onmiddellijk optreden noodzakelijk is, krijgt de overtreder in beginsel eerst een redelijke termijn om de overtreding te beëindigen voordat een opgelegde last onder dwangsom of last onder bestuursdwang daadwerkelijk effect krijgt. Welke termijn redelijk is- en welke wijze van optreden passend is, wordt per zaak beoordeeld. Dit kan daarom per overtreding en afhankelijk van de omstandigheden verschillen. Deze afweging wordt bij elk besluit opnieuw gemaakt.

30. Is het college bereid vóór 1 maart 2027 een agrarische regeldruk- en legestoets uit te voeren en de raad voorstellen te doen voor het schrappen van onnodige regels, betere dienstverlening en juridisch houdbare verlaging of compensatie van leges bij objectief omschreven maatschappelijk gewenste investeringen?

Wij onderschrijven het belang van een doelmatige dienstverlening en het beperken van onnodige regeldruk voor ondernemers, waaronder agrarische ondernemers. Daarbij wordt voortdurend bezien of processen en procedures efficiënter kunnen worden ingericht. Wij zien op dit moment echter geen aanleiding om specifiek voor de agrarische sector een afzonderlijke regeldruk- en legestoets uit te voeren.

Wij zullen dit onderwerp agenderen binnen de Gebiedsgerichte Overleg Commissie (GOC). Dit is een vast overleg tussen gemeente (wethouder Land- en Tuinbouw en betrokken ambtenaren), LTO Noord, lokale LTO afdelingen en CUMELA.

Voorbereiding moties "De boerentoets" en "Geen woningbouw die boeren op slot zet"

31. Op welke wijze beoordeelt de gemeente momenteel de gevolgen van woningbouw, natuurontwikkeling, energieprojecten, infrastructuur en andere ruimtelijke besluiten voor bestaande agrarische bedrijven? Is een afzonderlijke agrarische-effectparagraaf verplicht?

De gevolgen van ruimtelijke ontwikkelingen voor bestaande agrarische bedrijven worden betrokken bij de integrale belangenafweging die plaatsvindt bij beleidsontwikkeling, gebiedsprocessen en ruimtelijke procedures. Daarbij wordt onder meer gekeken naar de effecten op de bedrijfsvoering, ontwikkelingsmogelijkheden en het toekomstperspectief van agrarische bedrijven. Daarbij zijn wettelijke normen leidend.

Een afzonderlijke agrarische-effectparagraaf is niet wettelijk verplicht. Het college ziet op dit moment geen aanleiding om hiervoor een afzonderlijk gemeentelijk instrument te introduceren.

32. Welke lopende of voorgenomen gemeentelijke ruimtelijke plannen kunnen de bedrijfsvoering of ontwikkelruimte van actieve agrarische ondernemingen beperken? Om hoeveel bedrijven of locaties gaat het naar verwachting en welke soorten beperkingen kunnen optreden? Graag geaggregeerd antwoorden.

De gemeente brengt bij lopende en voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen de belangen van bestaande agrarische bedrijven in beeld en betrekt deze in de planvorming en besluitvorming. Ruimtelijke plannen kunnen in sommige gevallen gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering of ontwikkelingsruimte van agrarische bedrijven, bijvoorbeeld door de nabijheid van woningbouw, natuurontwikkeling, infrastructurele maatregelen of andere functies in het buitengebied. Wij streven ernaar om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen, te beperken of te compenseren binnen de geldende wettelijke kaders.

33. Welke beleidscriteria gebruikt de gemeente om te voorkomen dat nieuwe woningen of andere gevoelige functies zo dicht bij bestaande agrarische bedrijven worden toegestaan dat deze bedrijven later worden beperkt? Hoe worden bestaande rechten en redelijkerwijs te verwachten ontwikkelmogelijkheden meegewogen?

Bij ruimtelijke ontwikkelingen beoordeelt de gemeente of nieuwe woningen of andere gevoelige functies gevolgen kunnen hebben voor bestaande agrarische bedrijven. Daarbij wordt getoetst aan de geldende wet- en regelgeving. Uitgangspunt is dat bestaande agrarische bedrijven niet worden beperkt door de toevoeging van nieuwe functies in hun omgeving. Bij de afweging worden zowel de bestaande planologische rechten als de redelijkerwijs te verwachten ontwikkelmogelijkheden betrokken. Per initiatief wordt beoordeeld of sprake blijft van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL).

34. Welke ruimte biedt het huidige omgevingsplan aan agrarische bedrijfsopvolging, uitbreiding of vervanging van bedrijfsbebouwing, boerderijwinkels, verkoop aan huis, zorg- en recreatieactiviteiten, opslag, energieopwekking en -opslag en huisvesting die functioneel met het bedrijf samenhangt? Welke gemeentelijke belemmeringen ziet het college en welke aanpassingen acht het mogelijk?

Het huidige tijdelijke Omgevingsplan biedt op agrarische bedrijfslocaties ruimte voor de voortzetting en ontwikkeling van bedrijven, waaronder de vervanging en vernieuwing van bebouwing. Daarnaast bestaan mogelijkheden voor nevenactiviteiten, zoals boerderijwinkels, verkoop aan huis, recreatieve functies, zorgactiviteiten en vormen van duurzame energieopwekking. Deze activiteiten kunnen rechtstreeks binnen de geldende regels passen of, afhankelijk van de situatie, via een afzonderlijke ruimtelijke afweging met een vergunning worden toegestaan. In deze laatste categorie kunnen wettelijke eisen randvoorwaarden stellen. In hoeverre deze van invloed zijn, is afhankelijk van het specifieke initiatief, de locatie en de belangen van de omgeving.

Bedrijfsopvolging is een verantwoordelijkheid van de ondernemer, de gemeente heeft daarin geen rol.

35. Hoeveel agrarische conceptverzoeken en aanvragen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn sinds 2022 ingediend, verleend, geweigerd of ingetrokken? Wat waren de gemiddelde doorlooptijd en kosten en wat waren de meest voorkomende redenen voor weigering of intrekking?

De gemeente registreert conceptverzoeken en aanvragen niet afzonderlijk naar agrarische activiteit. Daardoor kan uit de beschikbare registraties niet rechtstreeks worden vastgesteld hoeveel agrarische verzoeken en aanvragen zijn ingediend, verleend, geweigerd of ingetrokken. Om dezelfde reden kunnen geen betrouwbare gemiddelde doorlooptijden en kosten worden berekend. Ook de redenen voor weigering of intrekking worden niet als afzonderlijke agrarische categorie geregistreerd.

36. Is het college bereid vanaf 1 januari 2027 bij ieder relevant college- en raadsvoorstel een agrarische-effectparagraaf op te nemen met ten minste de gevolgen voor bedrijfsvoering, inkomen,

administratieve lasten, bedrijfsopvolging, bereikbaarheid en toekomstige ontwikkelruimte? Zo nee, waarom niet?

Zie het antwoord op vraag 31.

37. Wat is de actuele stand van de gemeentelijke omgevingsvisie en de verdere uitwerking van het omgevingsplan? Hoe wordt landbouw daarin als economische en ruimtelijke functie geborgd en hoe worden actieve boeren en hun vertegenwoordigers vóór besluitvorming betrokken?

De Omgevingsvisie wordt ter vaststelling aan de raad aangebonden. De planning hiervoor is 26 november 2026. De Omgevingsvisie beschrijft de landbouw als een belangrijke economische pijler van de gemeente, met een bijdrage aan werkgelegenheid, natuurbeheer en het behoud van het landschap. Daarnaast wordt in de Omgevingsvisie ingezet op een toekomstbestendig buitengebied, waarin gezonde verdienmodellen voor agrariërs in balans zijn met belangen op het gebied van natuur, klimaat, landschap, milieu en gezondheid. Voor de verschillende deelgebieden van het buitengebied worden ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw benoemd. De Omgevingsvisie is tot stand gekomen na een uitgebreid participatieproces, waarbinnen ook de vertegenwoordigers vanuit land- en tuinbouw (LTO, lokale LTO afdelingen, Glastuinbouw Nederland, CUMELA) zijn betrokken.

De eerste Omgevingsplanwijziging (woonwijk Emmerschans) gaat voldoen aan de Omgevingswet en ligt op korte termijn ter inzage. Dit is de pilot voor de uniforme werkwijze die bij toekomstige Omgevingsplanwijzigingen wordt toegepast. Uiteindelijk doel is alle regels voor de fysieke leefomgeving in één Omgevingsplan samen te brengen. Er wordt inmiddels gewerkt aan de Omgevingsplanwijziging voor het buitengebied. Hierin zal worden aangesloten bij de beleidsambities uit de Omgevingsvisie. Wettelijk is bepaald dat er eind 2031 een definitief Omgevingsplan vastgesteld moet zijn. Vertegenwoordigers vanuit land- en tuinbouw worden bij de totstandkoming betrokken.

Voorbereiding begrotingsamendement "Boerenfonds"

38. Welke gemeentelijke subsidies, leningen, adviesregelingen en vormen van ondernemershulp zijn momenteel toegankelijk voor agrarische ondernemers? Hoeveel aanvragen zijn sinds 2022 ontvangen, toegekend en geweigerd en welke bedragen zijn per regeling verleend?

De gemeente Emmen kent geen specifieke gemeentelijke subsidie-, lening- of adviesregelingen die uitsluitend zijn gericht op agrarische ondernemers. Agrarische ondernemers kunnen, net als andere ondernemers, gebruikmaken van de reguliere dienstverlening van de gemeente, waaronder ondersteuning via de accountmanager Land- en Tuinbouw.

Voor subsidie- en stimuleringsregelingen zijn agrarische ondernemers veelal aangewezen op provinciale, landelijke en Europese regelingen. Een voorbeeld daarvan is het LEADER-programma, dat wordt uitgevoerd binnen een regionale/provinciale context en gericht is op de ontwikkeling van het platteland. De gemeente houdt geen afzonderlijke registratie bij van aanvragen, toekenningen, afwijzingen en verleende bedragen van provinciale, landelijke of Europese regelingen.

39. Zijn agrarische ondernemers of ondernemingen in het buitengebied uitgesloten van gemeentelijke ondernemers-, leefbaarheids- of duurzaamheidsregelingen? Zo ja, bij welke regelingen, om welke reden en is het college bereid die uitsluiting te heroverwegen?

Voor zover ons bekend, zijn agrarische ondernemers en ondernemingen niet op voorhand uitgesloten van gemeentelijke ondernemers-, leefbaarheids- of duurzaamheidsregelingen. Of een ondernemer voor een regeling in aanmerking komt, is afhankelijk van de doelstelling, voorwaarden en doelgroep van de betreffende regeling.

De vraag noemt geen specifieke regelingen. Wij zien daarom op dit moment geen aanleiding om uitsluitingen te heroverwegen. Mocht blijken dat een regeling onbedoeld belemmerend werkt voor agrarische ondernemers, dan kan bij een toekomstige evaluatie worden bezien of aanpassing van de regeling wenselijk is.

40. Is het college bereid een agrarische adviesvoucher of een gemeentelijk boerenfonds uit te werken voor onafhankelijk vergunningen- en juridisch advies, bedrijfsopvolging, vrijwillige innovatie,

water- en energiemaatregelen en korte voedselketens? Zo ja, welke doelgroep, activiteiten en maximale bijdrage acht het college passend?

De gemeente maakt geen onderscheid tussen verschillende typen ondernemers of sectoren als het gaat om ondersteuning en advisering. Daarbij voldoet de reguliere werkwijze naar ons inzien (Zie ook de antwoorden bij de vragen 20, 22 en 23). Het college ziet om deze redenen op dit moment geen aanleiding om een aanvullende gemeentelijke regeling uit te werken.

41. Welke mogelijkheden en beperkingen bieden de Europese staatssteunregels en de landbouw-de-minimisregels voor zo'n fonds? Welk budget en welke mogelijke dekking acht het college realistisch en kan hierover uiterlijk bij de Begroting 2027 of anders vóór 1 maart 2027 een voorstel aan de raad worden gedaan?

Zie het antwoord bij vraag 40.

42. Hoeveel agrarische ondernemers hebben sinds 2022, geaggregeerd en niet herleidbaar, gebruikgemaakt van Bbz-ondersteuning of gemeentelijke schulddienstverlening? Hoe worden boeren actief over deze mogelijkheden geïnformeerd en welke drempels signaleert het college?

De Bbz (uitgevoerd door Menso Ondernemen) biedt ondersteuning aan ondernemers. Sinds 2022 zijn er twee agrarische ondernemers bekend die gebruik hebben gemaakt van deze dienstverlening. Agrarische ondernemers vormen geen aparte doelgroep die actief worden benaderd. Zij worden meegenomen in de algemene acties en communicatie van Menso Ondernemen voor ondernemers.

Het actief benaderen van ondernemers met financiële problemen gebeurt op verschillende manieren. Er wordt gewerkt met vroegsignalering. Wanneer sprake is van een betalingsachterstand bij een woningcorporatie, ziektekostenverzekeraar, energie- of waterbedrijf, zijn deze organisaties verplicht dit door te geven aan de gemeente. Wanneer het een ondernemer betreft, ontvangt Menso Ondernemen dit signaal en wordt contact opgenomen met de betreffende ondernemer om de eventuele hulpvraag te achterhalen. Dit kan ook een ondernemer in de agrarische sector zijn.

Daarnaast worden ondernemers door Menso Ondernemen gewezen op de beschikbare hulp via de volgende inspanningen:

- *Het versturen van maandelijkse nieuwsbrief waarin aandacht wordt besteed aan de mogelijkheden voor hulp.*
- *Het regelmatig delen van informatie over de dienstverlening via de nieuwsbrief van team Economie.*
- *Het organiseren (samen met de gemeente Emmen) van een ondernemersontbijt, waar ook aandacht wordt besteed aan de beschikbare hulp.*
- *Goed contact met de plaatselijke accountant- en boekhoudkantoren. Zij zijn op de hoogte van de dienstverlening die Menso Ondernemen kan bieden.*

43. Welke ondersteuning bestaat voor onafhankelijke bedrijfsbegeleiding, mentale druk binnen boerengezinnen en bedrijfsopvolging? Is het college bereid een agrarisch coach beschikbaar te maken en ondernemers actief te helpen bij het vinden en combineren van provinciale, landelijke en Europese regelingen?

Zoals eerder benoemd, is de accountmanager land- en tuinbouw het aanspreekpunt voor agrarische ondernemers. Vanuit dit accountmanagement kan de gemeente agrarische ondernemers actief informeren, ondersteunen bij het vinden van de juiste ingang en doorverwijzen naar de provincie of andere relevante organisaties. Daarbij kan ook worden gekeken naar de samenhang tussen provinciale, landelijke en Europese mogelijkheden.

Voorbereiding motie "Oogstwegen op orde"

44. Wat is de actuele technische staat van gemeentelijke landbouwwegen, bermen, duikers en bruggen die veel door landbouwverkeer worden gebruikt? Welke achterstanden en veiligheidsknelpunten zijn bekend en welk onderhoudsbudget is daarvoor beschikbaar?

Er wordt binnen de gemeente geen onderscheid gemaakt tussen de wegen die gebruikt worden door agrariërs en overige wegen. Er is bekend dat 22 procent van het totaal aan gemeentelijke wegen te maken heeft met achterstallig onderhoud. Dit percentage wordt steeds verder teruggedrongen.

Het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau van wegen, in combinatie met het aspect veiligheid, zijn leidend als het gaat om het prioriteren- en plannen van het onderhoud aan wegen en kunstwerken. Financiering vindt plaats vanuit de reguliere onderhoudsbudgetten voor wegen en/of kunstwerken.

45. Hoeveel meldingen over schade, onveilige situaties, slechte bermen, ontoereikende draagkracht of bereikbaarheid zijn in de afgelopen drie jaar ontvangen? Hoe stemt de gemeente wegwerkzaamheden, omleidingen en afsluitingen af op zaai- en oogstperioden?

Het gemeentelijke meldingssysteem is niet ingericht om een analyse uit te voeren van het aantal meldingen met betrekking tot de genoemde situaties.

Geplande verkeersontwikkelingen binnen de gemeente vormen een vast agendapunt van de Gebiedsgerichte Overleg Commissie (GOC). Dit is een vast overleg tussen gemeente (wethouder Land- en Tuinbouw en betrokken ambtenaren), LTO Noord, lokale LTO afdelingen en CUMELA. In dit overleg worden ervaren knelpunten over verkeerssituaties benoemd. Het GOC overleg wordt doorgaans twee à drie keer per jaar gehouden en indien nodig vaker.

Wanneer er sprake is van de uitvoering van grootschalig onderhoud worden er informatieavonden georganiseerd voor inwoners en belanghebbenden, waaronder bijvoorbeeld agrariërs. In overleg met de uitvoerende aannemer wordt over het algemeen tot oplossingen gekomen die werken voor alle partijen. Zo zijn in het verleden bij de uitvoering van projecten rijplaten aangelegd, zodat agrariërs een goede toegang behielden tot hun bedrijfsgronden.

46. Welke concrete knelpunten bestaan voor landbouwverkeer door gewichtbeperkingen, brugcapaciteit, wegbreedte, bochtstralen, wegmeubilair of dorpspassages? Hoe kunnen agrarische ondernemers structureel knelpunten aanmelden en meeprioriteren?

Wij zijn niet bekend met concrete knelpunten. Als knelpunten worden ervaren, kunnen deze worden gemeeld binnen het GOC overleg, via de gemeentelijke website of via de BuitenBeter App. Zie ook de beantwoording van vragen 44 en 45.

47. Is het college bereid vóór 1 juli 2027 een meerjarig uitvoeringsplan 'Oogstwegen op orde' aan de raad voor te leggen, met een openbare prioriteitenlijst, planning en financiële dekking? Zo nee, waarom niet?

"Oogstwegen" vormen binnen de gemeente geen specifieke wegcategorie. Deze worden dus ook niet afzonderlijk geprioriteerd. Zie ook de beantwoording op vraag 44. In het kader van het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) wordt met de raad gesproken over de toekomstige kwaliteitsambities voor het gemeentelijke wegennet.

48. Hoeveel agrarische ondernemers zijn voor zover bekend geraakt door netcongestie? Welke rol speelt de gemeente bij energiehubs, energieopslag en andere collectieve oplossingen en welke agrarische projecten of pilots lopen of worden voorbereid?

Hoeveel agrarische ondernemers worden geraakt door netcongestie is niet bekend. De wachtlijst mag Enexis niet delen met de gemeente vanwege privacyoverwegingen. De gemeente biedt ondersteuning (waaronder op het gebied van energie) aan bedrijven. Dit geldt ook voor agrarische ondernemers. Er is ondersteuning op het gebied van realisatie van collectieve oplossingen, bijvoorbeeld door het meedenken met initiatiefnemers en/of inschakelen van specialistische kennis over energiehubs. Daarnaast heeft Emmen ook een accountmanager energie aangesteld voor energievraagstukken zoals individuele en collectieve oplossingen voor bedrijven.

49. Hoe werkt de gemeente met de waterschappen samen aan waterafvoer, droogte, waterberging en onderhoud in het buitengebied? Welke concrete projecten lopen, welke knelpunten zijn bekend en hoe worden agrarische ondernemers daarbij betrokken?

De gemeente werkt op verschillende niveaus samen met de waterschappen aan waterafvoer, droogte, waterberging en onderhoud in het buitengebied. De volgende drie trajecten zijn hierbij binnen de context van de vraag relevant:

1. *De gemeente werkt samen met de waterschappen aan de overdracht van het beheer en onderhoud van gemeentelijk watergangen die behoren tot het hoofdwatersysteem aan de waterschappen. Met waterschap Hunze en Aa's zijn afspraken gemaakt welke wateren in gemeentelijk eigendom door het waterschap worden onderhouden. Voor Vechtstromen bevindt dit traject zich voor in de onderzoeksfase.*
2. *De gemeente werkt samen met de waterschappen aan de integrale aanpak van landelijke en stedelijke waterbergingsopgaven binnen de kaders van het convenant stedelijke wateropgaven Emmen uit 2015. Deze vormt de basis voor de gemeentelijke structuurvisie Emmen, Water. De uitvoering van het bijbehorende uitvoeringsprogramma is voor het deel van waterschap Hunze en Aa's afgerond. Voor het deelgebied Vechtstromen is de uitvoering aangehouden in verband met beleidswijzigingen bij het waterschap Vechtstromen.*
3. *De gemeente werkt samen met de waterschappen binnen de context van de Samenwerking Noordelijke Vechtstromen. Dit is het samenwerkingsverband van Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hardenberg, Ommen, waterschap Vechtstromen, de provincies Drenthe en Overijssel en de WMD op het gebied van de waterketen en het Deltaprogramma ruimtelijke adaptatie.*

Gemeentelijk grondbeleid, lokale afzet en korte ketens

50. Hoeveel hectare gemeentelijke grond is momenteel agrarisch in gebruik? Kan het college geaggregeerd aangeven welke vormen en looptijden van pacht of gebruik gelden, hoe percelen worden toegewezen en welke beleidsdoelen de gemeente met deze gronden nastreeft?

De gemeente verpacht circa 475 hectare grond via geliberaliseerde pachtovereenkomsten. De looptijd van deze overeenkomsten bedraagt in beginsel één jaar. De percelen worden doorgaans toegewezen aan dezelfde pachter. Dit hangt samen met afspraken die in het verleden zijn gemaakt tijdens de verwerving van de gronden, bijvoorbeeld in het kader van voortgezet gebruik of als compensatiegrond.

Bij de toewijzing van de percelen houdt de gemeente rekening met de ligging van de gronden ten opzichte van het agrarisch bedrijf van de pachter. Hiermee wordt een doelmatige en efficiënte bedrijfsvoering bevorderd.

Met de verpachting streeft de gemeente ernaar dat de gronden duurzaam en overeenkomstig de geldende bestemming worden gebruikt totdat deze nodig zijn voor de realisatie van andere gemeentelijke beleidsdoelen, zoals woningbouw, bedrijventerreinen of andere ruimtelijke ontwikkelingen.

51. Is het college bereid gemeentelijke grond, binnen de geldende gelijkheids- en transparantieregels, actiever te gebruiken voor vrijwillige grondruil, betere verkaveling, bedrijfsverplaatsing of versterking van levensvatbare agrarische bedrijven? Welke gronden staan gepland voor functiewijziging en hoe worden de gevolgen voor de landbouw meegewogen?

Het college ziet mogelijkheden om gemeentelijke gronden in specifieke gevallen in te zetten voor vrijwillige grondruil, verbetering van de verkaveling, bedrijfsverplaatsing of het versterken van toekomstbestendige agrarische bedrijven. Dit is echter geen doel op zichzelf en vindt niet plaats als algemene beleidslijn. Het college hanteert een maatwerkbenadering en maakt per geval een integrale afweging van de betrokken publieke en private belangen.

Daarbij is van belang dat de gemeentelijke gronden hoofdzakelijk zijn verworven- en worden aangehouden als compensatiegrond of als strategische grond ten behoeve van toekomstige gemeentelijke ontwikkelingen. De beschikbaarheid van deze gronden voor andere doeleinden is daardoor beperkt.

De inzet van gemeentelijke grond voor agrarische structuurversterking wordt om deze redenen per situatie beoordeeld. Hierbij wordt afgewogen of een dergelijke inzet past binnen de gemeentelijke beleidsdoelen, de toekomstige bestemming en beschikbaarheid van de betreffende gronden en de meerwaarde die hiermee kan worden bereikt voor zowel de agrarische sector als

de gemeente. Daarnaast worden de wettelijke eisen ten aanzien van gelijkheid, transparantie en marktconform handelen in acht genomen.

Voor het antwoord met betrekking tot geplande functiewijzigingen- en de gevolgen voor de landbouw wordt verwezen naar de antwoorden op de vragen 32 en 33.

52. Welke voedingsmiddelen en cateringdiensten koopt de gemeente of laat zij namens haar inkopen? Welke criteria gelden daarbij voor duurzaamheid, versheid, seizoensgebondenheid, korte ketens en toegankelijkheid voor kleine leveranciers, en welk aandeel is voor zover vaststelbaar afkomstig uit de regio?

De gemeente koopt voor haar eigen organisatie onder andere koffie, thee en overige kantinevoorzieningen in. Daarnaast worden cateringdiensten afgenomen voor vergaderingen, bijeenkomsten en evenementen. Voor het zwembad en de Oekraïne opvang worden voedingsmiddelen en consumptiegoederen separaat ingekocht, afgestemd op de bedrijfsvoering van de locatie.

Bij deze inkopen wordt, waar mogelijk en passend binnen de geldende inkoop- en aanbestedingsregels, aandacht besteed aan duurzaamheid, kwaliteit en een doelmatige uitvoering. Ook wordt gekeken naar mogelijkheden voor deelname van kleinere leveranciers. Het stellen van eisen ten aanzien van regionale herkomst of korte ketens is vanwege aanbestedingsrechtelijke uitgangspunten beperkt mogelijk.

De gemeente houdt geen registratie bij van het aandeel voedingsmiddelen of cateringdiensten dat afkomstig is uit de regio. Hierdoor is dit aandeel niet vast te stellen. Regionale leveranciers kunnen binnen de geldende procedures deelnemen aan offerteaanvragen en aanbestedingen.

53. Is het college bereid bij toekomstige inkoop, binnen het aanbestedingsrecht, objectieve criteria voor korte ketens en beperkte vervoersbewegingen te gebruiken, opdrachten waar passend in kleinere percelen te verdelen en vooraf marktconsultaties met regionale producenten te houden? Zo nee, waarom niet?

Binnen de mogelijkheden die het aanbestedingsrecht biedt, heeft het college aandacht voor duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord inkopen. Daarbij kan, afhankelijk van de aard en omvang van de opdracht, gebruik worden gemaakt van objectieve criteria zoals het beperken van vervoersbewegingen en het stimuleren van duurzame leveringsketens. Ook wordt per opdracht beoordeeld of perceelvorming en marktconsultaties toegevoegde waarde hebben. Hierbij worden steeds de uitgangspunten van doelmatigheid, proportionaliteit, gelijke behandeling en non-discriminatie in acht genomen.

54. Welke ondersteuning biedt de gemeente momenteel aan boerenmarkten, boerderijwinkels, verkoop aan huis en andere korte ketens? Welke vergunning- of omgevingsplanbelemmeringen bestaan en is het college bereid hiervoor een praktisch programma met één aanspreekpunt te ontwikkelen?

Voor boerenmarkten zijn nog geen initiatieven bij de gemeente ingediend. Wanneer initiatiefnemers zich melden, kan de gemeente hierover meedenken. De benodigde procedure is afhankelijk van de aard en omvang van het initiatief. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen bijvoorbeeld enkele standhouders die gebruik willen maken van een standplaats en een incidenteel georganiseerde boerenmarkt die meer het karakter van een evenement heeft.

Ook boerderijwinkels en verkoop aan huis kunnen bijdragen aan de rechtstreekse verkoop van lokale producten. Voor bedrijven aan huis, waaronder boerderijwinkels, geldt dat deze in beginsel vergunningsplichtig zijn, mits aan de geldende voorwaarden wordt voldaan. Voor initiatiefnemers is een folder beschikbaar waarin de mogelijkheden en voorwaarden voor bedrijven aan huis nader zijn toegelicht.

Het accountmanagement van team ECO is voor de genoemde ontwikkelingen het aanspreekpunt. Zie ook het antwoord bij vraag 20.

Voorbereiding initiatiefvoorstel "Actieplan Boer en Buitengebied Emmen"

55. Is het college bereid binnen zes maanden, samen met actieve agrarische ondernemers en vertegenwoordigers uit het buitengebied, een Actieplan Boer en Buitengebied Emmen 2027-2030 aan de raad voor te leggen? Zo nee, waarom niet en welk alternatief stelt het college voor?

Het college acht het op dit moment niet wenselijk om binnen zes maanden een gemeentelijk actieplan op te stellen. De bepalende landelijke en provinciale kaders voor de landbouwsector zijn nog in ontwikkeling zonder een duidelijke planning, waardoor belangrijke randvoorwaarden nog onvoldoende duidelijk zijn. Het opstellen van een gemeentelijk actieplan is naar onze mening op dit moment niet mogelijk.

Wel volgen wij landelijke en provinciale ontwikkelingen nauwgezet en blijven wij in gesprek met LTO Noord, de lokale LTO afdelingen, andere betrokken partijen en individuele bedrijven over de toekomst van de landbouw in de gemeente. Deze gesprekken worden mede benut voor het verkennen van de behoefte aan een gemeentelijke landbouwvisie/landbouwfoto. LTO heeft aangegeven hierover na vaststelling van de gemeentelijke Omgevingsvisie met ons over in overleg te willen.

56. Is het college bereid in dit actieplan ten minste op te nemen: een agrarisch aanspreekpunt, bescherming tegen onnodige regeldruk, een agrarische-effecttoets, ruimtelijke ontwikkelruimte, een steun- en adviesregeling, bereikbare landbouwwegen, verantwoord grondbeleid, korte ketens en actieve belangenbehartiging richting provincie en Rijk?

Zie het antwoord op vraag 55.

57. Is het college bereid binnen acht weken een openbare rondetafel met agrarische ondernemers te organiseren, de daar ingebrachte knelpunten en mogelijke oplossingen te publiceren en vervolgens een voorstel met meetbare doelen, budget, verantwoordelijke portefeuillehouder, uitvoeringsdata en jaarlijkse openbare voortgangsrapportage aan de raad voor te leggen? Zo ja, op welke datum kan de raad dit voorstel verwachten?

Met LTO en andere betrokken partijen vindt regulier overleg plaats binnen de Gebiedsgerichte Overleg Commissie (GOC overleg), dat doorgaans twee à drie keer per jaar en indien nodig vaker wordt gehouden. Er is dus een structureel platform voor het bespreken van knelpunten en ontwikkelingen in de agrarische sector.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

N.A. Plantinga H.F. van Oosterhout